

Vergaderjaar 1992–1993

21 214 (R 1375)

Regeling betreffende de goedkeuring en bekendmaking van verdragen en de bekendmaking van besluiten van volkenrechtelijke organisaties (Rijkswet goedkeuring en bekendmaking verdragen)

Nr. 16

NOTA NAAR AANLEIDING VAN HET VERSLAG VAN DE STATEN VAN ARUBA

Ontvangen 13 juli 1993

Met belangstelling hebben wij kennis genomen van de inhoud van het verslag van de Staten van Aruba.

Ten aanzien van de daarin aan de orde gestelde punten is ons standpunt – dat wordt gedeeld door de regeringen van Aruba en de Nederlandse Antillen – als volgt.

Het is naar ons oordeel duidelijk dat bij de opstelling van het Statuut om praktische redenen de bevoegdheid tot «doorbreken van het stilzwijgen» aan de Gevolmachtigde Ministers is toegekend. Tevens is naar ons oordeel duidelijk dat de bedoeling geweest moet zijn dat de Gevolmachtigde Ministers de bevoegdheid tot het «doorbreken van het stilzwijgen» hebben ten behoeve van de Staten. De landsregeringen hebben immers al de gelegenheid hun eventuele behoefte aan een uitdrukkelijke goedkeuringsprocedure in de Ministerraad van het Koninkrijk naar voren te brengen. Indien de Staten met betrekking tot een bepaald verdrag behoefte zouden hebben aan een uitdrukkelijke goedkeuringsprocedure, zou derhalve de betrokken Gevolmachtigde Minister, en dus de landsregering waaronder deze ressorteert, daaraan dienen mee te werken, door gebruikmaking van de bevoegdheid vervat in artikel 24, tweede lid, van het Statuut om het stilzwijgen te doorbreken.

Overigens wordt ingestemd met de in het verslag vervatte opvatting van de partijen die de meerderheid van de Staten vormen en van de A.V.P.-fractie dat de bevoegdheid tot het «doorbreken van het stilzwijgen» heden ten dage rechtstreeks aan de Staten dient toe te komen, waartoe dan artikel 24 van het Statuut gewijzigd zou moeten worden.

Vanwege de parallel met bevoegdheden die de Gevolmachtigde Ministers ook ten behoeve van de Staten hebben bij de rijkswetgeving, zoals het recht initiatief-voorstellen in te dienen, vervat in artikel 15, derde lid, van het Statuut, lijkt het ons – zoals ook de opvatting is van de meerderheid in de Staten van Aruba – de voorkeur te verdienen een en ander in zijn geheel te behandelen bij de modernisering van het Statuut, en niet daarop anticiperend, zoals bepleit door A.V.P.-fractie, het ene punt van het «doorbreken van het stilzwijgen» nu al te regelen in de Rijkswet goedkeuring en bekendmaking verdragen.

Wachten tot de modernisering van het Statuut zal in de praktijk geen probleem vormen, omdat, zoals hierboven aangeduid, indien de Staten in een bepaald geval behoefte zouden hebben aan een uitdrukkelijke goedkeuringsprocedure, daaraan meegewerkt zal worden.

Wij onderschrijven de mening van de fractie van de A.V.P. dat er in principe van uitgegaan moet worden dat alle verdragen die eventueel relevant zouden kunnen zijn voor Aruba (en voor de Nederlandse Antillen) in een vroegtijdig stadium aan Aruba (en aan de Nederlandse Antillen) dienen te worden voorgelegd met de vraag of medegelding gewenst wordt. Dit pleegt in de praktijk ook steeds al in een zo vroeg mogelijk stadium te gebeuren. De dialoog terzake tussen de landsregering en de Staten, die de fractie van de A.V.P. bepleit, kan wellicht bevorderd worden door het feit dat in de toekomst aan alle parlementen in het Koninkrijk periodiek een opgave zal worden verstrekt van alle verdragen waarover onderhandeld wordt, opdat het parlement desgewenst te kennen kan geven over bepaalde ontwerp-verdragen met de regering van gedachten te willen wisselen. Terzake moge worden verwezen naar de desbetreffende op 16 december 1992 ingediende tweede nota van wijziging met betrekking tot het voorstel van Rijkswet goedkeuring en bekendmaking verdragen (Kamerstukken II, 1992/93, 21 214 (R 1375), nr. 14 Herdruk).

Met betrekking tot de slotopmerking van de fractie van de A.V.P. zij gewezen op het verschil in rechtskarakter tussen verdragen en «administratieve afspraken». Zoals bekend worden onder verdragen in de verdragspraktijk van het Koninkrijk verstaan overeenkomsten welke volgens volkenrechtelijke criteria voor de Staat juridisch verbindend zijn, ongeacht de vorm. Opzegging van verdragen is, behalve indien terzake een eenvoudige procedure is neergelegd in het verdrag zelf, over het algemeen slechts onder bepaalde voorwaarden, of met instemming van alle verdragspartijen mogelijk. Ten aanzien van «administratieve afspraken», ofwel zogenaamde memoranda van overeenstemming («MoU's») geldt dat deze weliswaar de betrokken bewindslieden of regeringen politiek committeren, maar geen verplichtingen opleveren voor de Staten waarvan de naleving rechtens kan worden gevorderd. Van deze afspraken mag men verwachten dat zij door de betrokken ministers of regeringen worden nageleefd, mits zij in overeenstemming zijn met de wettelijke regels waaraan zij gebonden zijn, en voor zover deze dat toelaten. Voor wat het Koninkrijk betreft, betekent dit dat de volksvertegenwoordiging haar rol kan spelen door middel van de ministeriële verantwoordelijkheid en steeds desgewenst een eind zal kunnen maken aan de naleving van een dergelijke afspraak of op wijziging daarvan zal kunnen aandringen.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
P. H. Kooijmans

De Minister van Binnenlandse Zaken,
C. I. Dales

De Minister voor Nederlands-Antilliaanse en Arubaanse Zaken,
E. M. H. Hirsch Ballin